

**PRIMENA EMBOK MODELA NA PRIMERU ORGANIZACIJE „VIP Beach Masters“
TURNIRA U ODBOJCI NA PESKU**

**APPLICATION OF EMBOK MODEL IN THE CASE OF ORGANIZATION „VIP Beach
Masters“ TOURNAMENT IN BEACH VOLLEYBALL**

Nikola Jugin, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad*

Oblast – INDUSTRIJSKI MENADŽMENT

Kratak sadržaj – U ovom radu ispitana je primena EMBOK modela u organizaciji turnira u odbojci na pesku u Novom Sadu. Predstavljena je i primena EMBOK modela i njegove specifičnosti prilikom organizovanja jednog događaja.

Abstract – In this paper, EMBOK model in organizing events was examined regarding organizing a tournament in beach volleyball in Novi Sad. It is presented application EMBOK model and his specifics in organizing event.

Cljučne reči: EMBOK model, organizacija događaja, organizacija turnira u odbojci na pesku.

1. UVOD

Događaj je iskustvo, pažljivo osmišljeno da ostvari uticaj na osobe koje mu prisustvuju. Aktivnosti, okolina i slojevi multisenzornih efekata integrisani su u dizajn događaja koji je osmišljen i koreografsan sa preciznošću. Najbolje iskustvo događaja je ono u kom je mehanika neprimetna, a zamišljen uticaj ostvaren je efektno i nevidljivo [1].

Predmet istraživanja predstavlja analizu i proveru kako jedan domen EMBOK modela, preciznije domen operacija, doprinosi planiranju događaja, u cilju povećanja uspešnosti događaja. Cilj istraživanja je da se predstave prednosti i eventualni nedostaci EMBOK modela, odnosno domena operacija, pri organizaciji turnira u odbojci na pesku u Novom Sadu u cilju povećanja uspešnosti događaja.

Da bi se postigao cilj istraživanja potrebno je odgovoriti na sledeća istraživačka pitanja: da li se EMBOK model može primeniti u slučaju ovog specifičnog događaja, ukoliko ne može u potpunosti, šta treba dodati, zanemariti, promeniti i na koji način zakoni Republike Srbije i lokalni pravilnici u vezi sa organizovanjem događaja utiču na mogućnost korišćenja EMBOK modela.

2. EMBOK MODEL

EMBOK – Event Management Body Of Knowledge, ili korpus znanja menadžmenta događaja, jeste okvir koji obuhvata aspekte menadžmenta događaja i fleksibilan je

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bio dr Nenad Simeunović, docent.

potrebama korisnika [1]. Specifičnost EMBOK modela jeste da menadžment događaja sagledava iz ugla menadžmenta rizika, pa se svaki proces analizira, planira i realizuje u odnosu na rizike.

EMBOK model karakteriše pet domena znanja, odnosno administracija, dizajn, marketing, operacije i rizici.

2.1. Domen operacija

Domen operacija bavi se ljudima, proizvodima i uslugama koje će na mestu događaja funkcionisati zajedno, kao i njihovim ulogama, odgovornostima i manevrima koji se vezuju za svakoga od njih. Besprekorna koordinacija je neophodna kako bi se upravljalo svim tim elementima i logističkim i funkcionalnim zahtevima i očekivanjima [3].

Menadžment prisutnih obrađuje razvoj i/ili nabavku odgovarajućih akreditacija za ulaz i kontrolu sistema, što podrazumeva registraciju, prodaju karata, smeštanje i taktiku za određivanje pravilnog kretanja na događaju i pešačkog saobraćaja kako se ne bi stvarale gužve.

Menadžment komunikacija jeste nabavka neophodne opreme, razvoj i implementacija režima i protokola za razmenu informacija na mestu događaja među unutrašnjim i spoljašnjim grupama projekta događaja, uključujući i pripremu i ugradnju važeće dokumentacije i informacija o kontaktima u sveobuhvatan i lako pristupačan format.

Menadžment infrastrukture odnosi se na potvrdu, nabavku, odnosno poboljšanje nasleđene ili uvezene opreme i usluga kako bi se osiguralo dovoljno transportnih sistema, parkinga, komunalija, sanitarnih čvorova, upravljanje otpadom, kao i usluge hitnih reakcija (hitna pomoć, policija) kako bi se zadovoljile funkcionalne potrebe događaja.

Menadžment logistike uključuje analizu, pravljenje redosleda i nadzor nad zadacima i snabdevačima koji su neophodni za useljenje, instalaciju, održavanje, rastavljanje i iseljenje u vezi sa događajem.

Menadžment lokacije uključuje nalaženje, pregled, izbor i ugovaranje lokacija i objekata koji će služiti za potrebe događaja, uz osiguravanje odgovarajućeg razvoja i rasporeda na lokaciji gde će događaj biti održan.

Tehnički menadžment podrazumeva nabavku neophodne i odgovarajuće opreme za scenografiju, uz nadzor instalacije, rada i tehničkog osoblja, kako bi se osigurala realizacija plana produkcije događaja u okviru fizičkih ograničenja lokacije [3].

Nakon što su određeni ciljevi organizacije ili naručioca događaja i određeni ciljevi događaja, njegov stil, napravljeni preliminarni budžet, lista dobavljača, sužen njen izbor i tome slično, vreme je da se napravi vremenski plan ili raspored, koji uključuje i logističke informacije, koje će da prate svi u lancu organizacije - osoblje organizacije događaja, dobavljači i podizvođački timovi [2].

Proces identifikovanja stejkholdera podrazumeva i analiziranje njihovih očekivanja i uticaja na projekat, kao i razvijanje odgovarajućih strategija za efektivno uključivanje stejkholdera u donošenje odluka i njihovo izvršenje.

To su osobe i organizacije kao na primer kupci, sponzori, izvođači i javnost koja je aktivno uključena u projekat ili čiji interesi mogu pozitivno ili negativno da utiču na izvršenje ili završetak projekta [5].

Menadžer događaja je odgovoran za razvoj i održavanje sistema komunikacija na događaju, kako bi osigurao da su svi stejkholderi dobro obavješteni, u kontaktu i uključeni u svaku fazu upravljanja događajem [4].

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Proces produkcije podrazumeva sledeće aktivnosti: izrada koncepta, analiza i odabir lokacije, analiza stejkholdera, projektovanje izgleda lokacije, nabavljanje dozvola, izrada tehničkih lista potražnje, definisanje tehničkih specifikacija i učešće u procesima nabavki, angažovanje ljudi i podizvođača, izgradnja lokacije, dopremanje i montaža, organizovanje proba (proveravanje svih elemenata na terenu), realizacija događaja, organizovanje čuvarske i službe obezbeđenja, rešavanje nepredviđenih situacija ukoliko se pojave, demontaža svih dopremljenih i izgrađenih elemenata, odvoženje, magacioniranje opreme i tehnike, vraćanje lokacije u prvobitno stanje, zatvaranje poslovanja sa dobavljačima i saradnicima (završetak aktivnosti, realizacija računa), izrada narativno/finansijskog izveštaja, evaluacija rada sektora.

3.1. Lokacija

Odabrana je lokacija Štrand, dunavska plaža, zato što ima sve preduslove za organizovanje ovakvog događaja, počevši od lokacije na kojoj ima dosta kupaca, pa će se mnogi zainteresovati za događaj i postati gledaoci, a i u smislu blizine reke, jakog sunca, ali i dovoljno zelene površine i tuševa gde igrači i gledaoci mogu da se sakriju od vrućine.

3.2. Analiza stejkholdera

Odredene stejkholdere treba obavještavati o detaljima organizacije, a to su mediji, volonteri, hitna pomoć, policija, poznati bivši igrači, gledaoci...

3.3. Projektovanje izgleda lokacije

Nakon analize stejkholdera, trebalo bi isprojektovati izgled lokacije, sa svim ucrtanim objektima, jer je tek sa takvim crtežom moguće tražiti dozvole od institucija.

Turnir će imati jedan jedini centralni teren sa montažnim tribinama sa sve četiri strane. Zatim bekstejdž i VIP terasu, prostor za DJ-a i voditelja programa, prostor za odmor igrača prilikom tajm-auta, info pult, ulaz za posetioce sa običnim kartama, VIP ulaz, šank, toalete,

šator za učlanjenje dece u školicu odbojke, šator za hitnu pomoć, policiju, mesto za reportažna kola i šator za medije.

Za 2000 ljudi, koliko je planirano da prisustvuje događaju poslednjeg dana za polufinalne i finalne borbe, tribina treba da ima dvoje stepenica kako bi u slučaju opasnosti svi koji se nalaze na bini nesmetano mogli da siđu sa nje.

Iza tribine je bekstejdž, odnosno prostor za igrače. Bekstejdž treba da ima šator gde se nalazi hrana u vidu švedskog stola i piće za sve posetioce bekstejdž-a.

Šator za medije treba da ima napajanje, internet konekciju i stolove i stolice, kao i ugao za intervju, koji može da se brendira dizajnom promotivnog materijala festivala. Pored tog šatora treba ostaviti prostor za reportažna kola.

Šator za upis dece u školu odbojke će biti posebno naglašen in a mestu kod samog ulaza, kako bi se što više dece upisalo da trenira odbojku u klubovima po Novom Sadu, što i jeste jedan od prioriteta.

VIP terasa bi trebalo da bude na visini i da sadrži mesta za sedenje i stajanje, kao i poseban šank. Potrebno je da ima dvoje stepenica, kako bi u slučaju opasnosti svi mogli nesmetano da siđu.

Konstrukcija VIP terase treba da bude obezbeđena ogradom po kojoj ne može da se penje, što predstavlja mogućnost prostora za brendiranje. VIP terasa treba da ima i svoj poseban ulaz, ali zbog specifičnosti lokacije, VIP gosti će na veoma sličan način ulaziti na lokaciju kao i drugi posetioci, samo će imati posebne karte kako bi mogli da priđu VIP prostoru, što znači da je obezbeđenje potrebno na svim ulazima za VIP terasu. Pored tog prostora treba da se nalazi i jedan toalet. Prisutni na VIP terasi bi obično bili bivši igrači i ljudi iz sveta odbojke, kao i neke od javnih ličnosti.

Policija i služba hitne pomoći mogu da se nalaze u zajedničkom šatoru. Kola hitne pomoći će se nalaziti blizu puta kojim mogu brzo da izađu sa lokacije turnira ukoliko to bude potrebno.

Info pult će biti postavljen posle ulaza za posetioce, kako bi mogli da se informišu o tome gde se šta nalazi, koja je satnica mečeva i slično. Info pult će zauzimati 4 kvadratna metra. Neposredno posle infopulta bi se nalazile dve promoterke koje bi svim gledaocima delile navijačke rekvizite u vidu balona sa logoom generalnog sponzora turnira, kompanije VIP.

3.4. Nabavljanje dozvola

Uz zahtev za izdavanje odobrenja za privremeno zauzimanje javne površine za postavljanje objekata za izvođenje zabavnih programa (koji se uzima u Gradskoj upravi za komunalne poslove), potrebno je dostaviti i:

1. dokaz o tome da je delatnost upisana u Registar privrednih subjekata i drugi odgovarajući registar,
2. poreski identifikacioni broj, matični broj i broj tekućeg računa,
3. skicu sa merama koje definišu položaj objekta, odnosno uređaja na javnoj površini, dimenzije, primenjene materijale, boje i način na koji se

povezuje za javnu površinu, a u skladu sa Odlukom o uređenju Grada Novog Sada ("Službeni list Grada Novog Sada", broj 56/12) i Pravilnikom o tehničkim i drugim uslovima za privremeno postavljanje objekata i uređaja na javnim površinama ("Službeni list Grada Novog Sada", br. 58/10),

4. ugovor o obnovi javne zelene površine zaključen sa Javnim komunalnim preduzećem "Gradsko zelenilo" Novi Sad, ukoliko se zauzima javna zelena površina,
5. ugovor o održavanju čistoće i obnovi javne površine, zaključen sa Javnim komunalnim preduzećem "Čistoća" Novi Sad, i
6. dokaz o uplati Gradske administrativne takse.

Sa policijom treba komunicirati o potencijalnim rizicima i načinima prevencije ili smanjivanja rizika. Rizici pri održavanju turnira jesu: osoblje koje nije dobro obučeno, neadekvatan evakuacioni plan, povrede, guranje, nestabilne montažne tribine, neadekvatno obezbeđenje, spajanje kablova, postavljanje objekata, oluja (munje), vetar, kiša, tuča..

Kako bi se uopšte dobila dozvola za događaj, oprema mora da bude atestirana, što znači i da je bezbedna. Procena rizika u vezi sa opremom radi se zajedno sa snabdevačima i podizvođačima koji će raditi ozvučenje, izgradnju bine, napajanje, izgradnju bekstejdža i slično.

S obzirom na to da Štrand javna plaža, na toj lokaciji zabranjeno je na bilo koji način narušavati prirodnu celovitost.

To znači da je zabranjeno sečenje drveća, bacanje smeća i slično. Kako bi tu bila organizovana bilo kakva aktivnost, potrebno je tražiti zahtev o potrebi procene uticaja na životnu sredinu.

3.5. Organizaciona šema

Na samom vrhu komunikacionog lanca je projektni menadžer ili menadžer događaja. Njemu odgovaraju menadžeri različitih domena, pa i menadžer produkcije.

Projektni tim je odgovoran za planiranje, organizaciju i realizaciju svih aktivnosti produkcijskog sektora turnira (nabavljanje i opremanje lokacija, tehnička i infrastrukturna opremljenost u skladu sa zahtevima turnirskih aktivnosti).

Projektni tim je odgovoran za realizaciju predviđenih produkcijskih aktivnosti na terenu, za izgradnju i za koordinisanje rada menadžera lokacija. Obavlja funkciju asistenta menadžera produkcije na terenu i stara se da se na svim lokacijama aktivnosti odvijaju kako je prethodno planirano.

Projektni tim je odgovoran i za realizaciju predviđenih produkcijskih aktivnosti, kao i neometano odvijanje programa i rada. Projektni tim odgovara za sve elemente izgradnje, odvijanja programa i demontaže na njoj. Njihov angažman je kratak, ali dinamičan i podrazumeva uključivanje od momenta kada kreće izgradnja na terenu, teče realizacija programa i završava se kada je na samoj lokaciji sve zatvoreno, demontirano i odneto (do zadnjeg komada opreme ili tehnike).

4. DISKUSIJA

Zbog sveobuhvatnosti EMBOK modela, kako bi neki segmenti planiranja bili jasniji, bilo je potrebno u literaturi pronaći primere dobre i loše prakse pri organizovanju nekih događaja. Postoje mnogi vodiči za menadžment događaja u kojima su razrađeni različiti segmenti organizacije događaja, a koji su komplementarni sa EMBOK modelom. Autori koji se bave menadžmentom događaja prikupljali su iskustva sa najrazličitijih događaja i na osnovu toga pisali su „vodiče“, pa se neki više bave sportskim događajima, drugi događajima na zatvorenom, a treći svim vrstama.

Ono što ih sve karakteriše jeste da se bave veoma sličnim temama. Iako poglavlja nisu podeljena prema domenima, odnosno onako kako je osmišljen EMBOK model, različiti autori bave se ipak istim temama. Stoga, u EMBOK modelu u domenu operacija ne treba ništa zanemariti, već treba istražiti i iskoristiti tuđa iskustva kako bi planiran događaj bio bolji. Upravo zato što se EMBOK model odnosi na sve vrste događaja, nije dovoljno pratiti samo taj model kako bi organizovan događaj bio uspešan i bezbedan, već je potrebno dublje istražiti određene teme koje EMBOK model postavlja.

Specifičnost organizacije događaja u Novom Sadu i na lokaciji Štranda povlači za sobom određena pravila organizovanja. Kao što stoji i u EMBOK modelu, za realizovanje događaja potrebne su dozvole od lokalne vlasti, a u pravilnicima gradskih uprava i javnih komunalnih preduzeća, jasno je opisano šta je potrebno kako bi se dobile dozvole. Zato je za menadžment događaja na toj lokaciji potreban određen redosled aktivnosti, kako bi se uradilo ono što je potrebno da bi se dobile sve dozvole:

- određivanje koncepta
- planiranje
- pronalaženje ekipa
- projektovanje lokacije i svih objekata (u odnosu na rizike)
- pribavljanje dozvola.

Neke od dozvola podrazumevaju samo potpisivanje ugovora sa određenim preduzećem, kao na primer sa gradskom upravom, dok je sa policijom potrebno komunicirati i o rizicima, što je komplementarno sa EMBOK modelom. Specifičnost EMBOK modela jeste da menadžment događaja sagledava iz ugla menadžmenta rizika, pa se svaki proces analizira, planira i realizuje u odnosu na rizike, što podstiču i zahtevaju i nadležne institucije u Novom Sadu, od kojih treba nabaviti dozvole za održavanje turnira. Pravilnici na osnovu kojih se traže dozvole ne određuju samo detalje u vezi sa domenom operacija, već i domenima rizika i administracije.

Iako su u EMBOK modelu domeni jasno definisani i odvojeni, pokazalo se da jedna ulogu u organizacionom timu turnira može da ima aktivnosti koje podrazumevaju različite domene.

Tako se menadžer produkcije bavi i administracijom (pribavlja potrebne papire za dozvole, pravi ugovore sa

podizvođačima), ali mnogo više i rizicima, odnosno osmišljavanjem sprečavanja i smanjenja rizika.

S obzirom na to da odluke u jednom domenu veoma utiču na odluke u drugom, u ovom radu je bilo potrebno baviti se i drugim domenima, kako bi aktivnosti u domenu operacija mogle da budu isplanirane.

5. ZAKLJUČAK

S obzirom na to da su događaji projekti, koji su privremeni napori u cilju stvaranja jedinstvenog proizvoda, usluge ili rezultata, ta jedinstvenost izlaza događaja čini ih neizvesnim. Pri radu na više projekata/događaja, određeni aspekt projekta, ukoliko se sagledaju problemi i greške u prethodnom izvođenju, u narednom će biti pažljivije isplaniran i možda bolje urađen. Kao što se pokazalo i u literaturi, u kojoj autori često daju primere dobre i loše prakse, iskustvo je ono što čini dobar događaj.

Stoga je EM Bok model odlična polazna tačka sa temama o kojima treba razmišljati pri organizaciji muzičkih festivala, ali je taj model potrebno upotpuniti iskustvom članova organizacionog tima ili primerima iz literature.

Dalja istraživanja bi se mogla usmeriti na analizu dobrih praksi organizovanja i drugih turnira u „Beachvolley“-u, kao i u ostalim sportovima, kao i da se sagledaju eventualne specifičnosti u odnosu na razvijene zemlje gde je EM Bok model i razvijen.

6. LITERATURA

- [1] Silvers, J. R. „Professional Event Coordination“, John Wiley & Sons, Inc, Hoboken, New Jersey, USA, 2012.
- [2] Allen, J. „Event planning“, John Wiley & Sons Canada, Ltd, Mississauga, Ontario, Canada, 2009.

- [3] Event Management Body of Knowledge Project, dostupno na: juliasilvers.com/embok/EMBOK_structure_update.htm (datum pristupa: 2018-09-07)
- [4] Goldblatt, J. „Special Events“, John Wiley & Sons, Inc, New York, USA, 2002.
- [5] „A guide to the project management body of knowledge (PM Bok guide) – Fifth edition“, Project Management Institute, Newton Square, Pennsylvania, USA, 2013.

Kratka biografija:

Nikola Jugin rođen je u Kikindi 1990. god. Bavi se trenerskim poslom. Master rad na Fakultetu tehničkih nauka iz oblasti Industrijskog inženjerstva i menadžmenta – Energetski menadžment odbranio je 2018. god.